

FLYTT TIL HARDANGER FASE 2 ATTRAKTIVE BUKOMMUNAR

FLYTT TIL HARDANGER, FASE 1 OG 2

Fase 1:	2007 – 2010
Rammer:	10,5 mill. Nok
	Fylkeskommune: 80 %
	Kommunane: 20 %
Fase 2:	2011 – 2015
Rammer:	9 mill. Nok
	Fylkeskommune: 33 %
	Kommunane 67 %
	(eigeninnsats)

Flytt til Hardanger, fase 2

Alle kommunane i Hardanger har gjort kommunestyrevedtak om vidareføring og vedtak om finansiell medverknad

Strategi- og handlingsplan er under utarbeiding
Oppdatering forskning, trendar og prosjekterfaring frå andre stadar
+ kommunebesøk

Flytt til Hardanger, fase 2

- Tilflytting: Utflytta hardingar + utlandet
- www.flytttilhardanger :Utvikling og oppdatering
- Bergenstreff: Moglegvis andre byar
- Bustad: Utleige bustad, leiligheter, tomter
- Integrering
- Språkopplæring: Intensivkurs, regionalt
- Sosiale møtestader: Bibliotek?
- Tilflyttar-rutinar: Mail, velkomstmapper
- Omdømmearbeid
- Lukka, tryggleik og friluft

Flytt til Hardanger, fase 2

Budsjett og finansiering

Budsjettpost	Årleg	Totalt	Kjelde	Årleg	Totalt
Prosjektleiing	470 000	1 880 000	Komm.midlar	212 500	850 000
Marknadsføring	200 000	800 000			
Tenestekjøp	150 000	600 000			
Driftskostnader	162 500	650 000	HFK Rup	770 000	3 400 000
Eigeninnsats	1 275 000	5 100 000	Komm. Eigearb	1 275 000	5 100 000
Sum	2 257 500	9 030 000	Sum	2 257 500	9 030 000

ATTRAKTIVE BUKOMMUNAR OG TILFLYTTING

Fase 1: TILFLYTTING – snu folketalsutviklinga

Fase 2: Attraktive bukommunar + tilflytting

Visjonen: Hardanger skal vera **ein utviklande region** med fokus på tilflytting, trivnad og regionalt samarbeid. Hardanger skal ha **attraktive bukommunar**.

Hovudmål: Hovudmålet er å gjera Hardangerkommunane til **attraktive bukommunar**. Godt og varierte **bustadtilbod, møtestadar** og eit **inkluderande lokalsamfunn** skal vera kjenneteikn ved Hardangerkommunane

FTH skal **ilag med kommunane rekruttera tilflyttarar** med et føremål å auka folketalet.

½ stilling som prosjektleiar

Styringsgruppe: Rådmenn, fylkeskommune, næringsliv, ungdom

Kommunegruppe: Kontaktpersonar

Bustadgruppe: Bustadansvarleg

Marknadsføringsgruppe

Norskkursgruppe

«Flytt til Hardanger skal vera ein integrert del av kommunane, ikkje eit prosjekt som lever eige liv»

Nettoflytting, inn og utvandring, pr 31.12

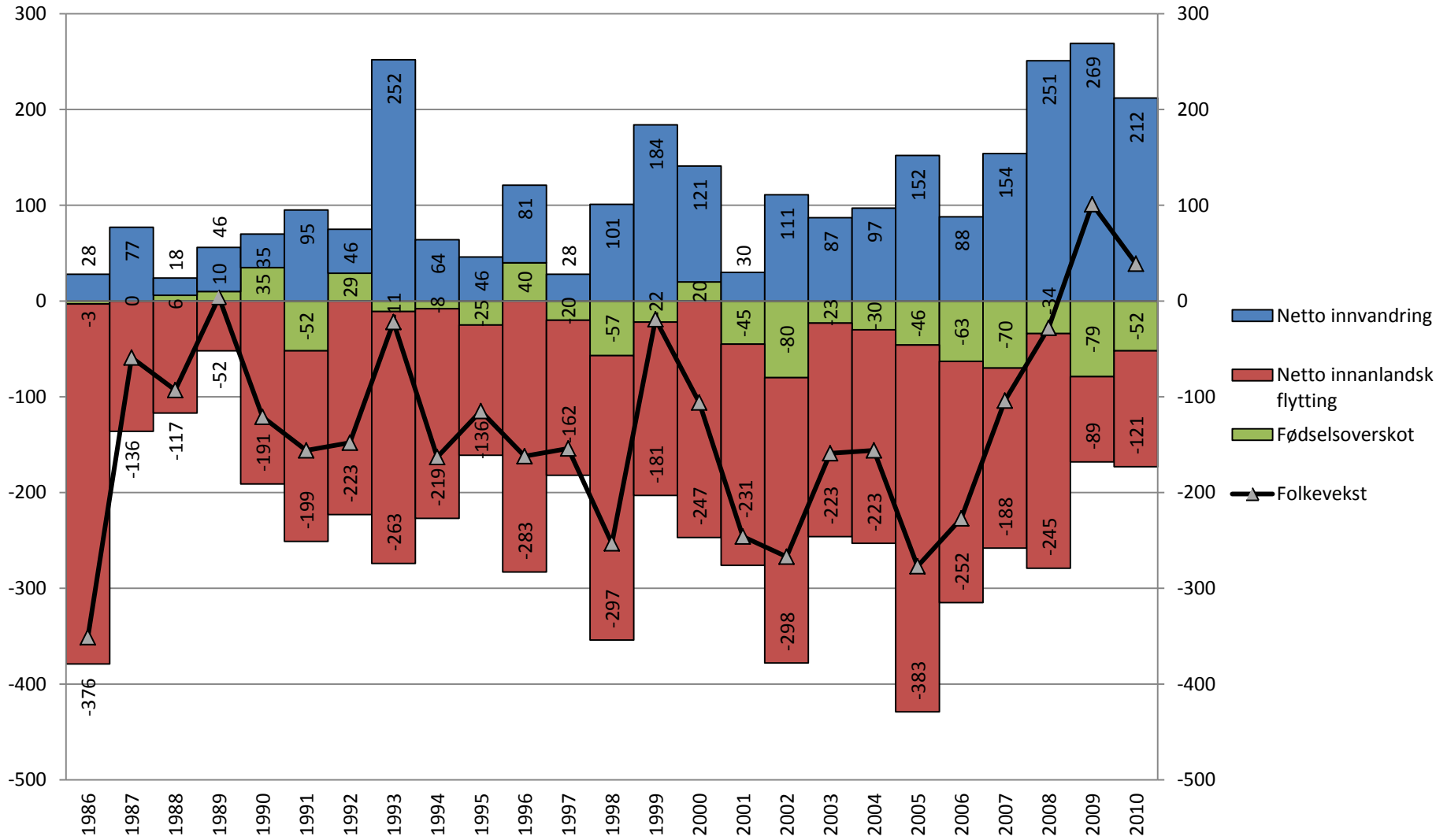
	Innflytting	Utflytting	Nettoflytting
2001	811	1 012	-201
2002	657	844	-187
2003	736	872	-136
2004	754	880	-126
2005	762	993	-231
2006	753	917	-164
2007	831	865	-34
2008	865	859	6
2009	919	739	180
2010	840	749	91
2011	998	900	98

Tabell 1: Ut, inn- og nettoflytting for alle hardangerkommunane samla. Flytting mellom hardangerkommunane er inkludert i tala.

Folketalsutvikling, siste 10 år

Fødseloverskot, nettoflytting og folketalsvekst pr 31.12

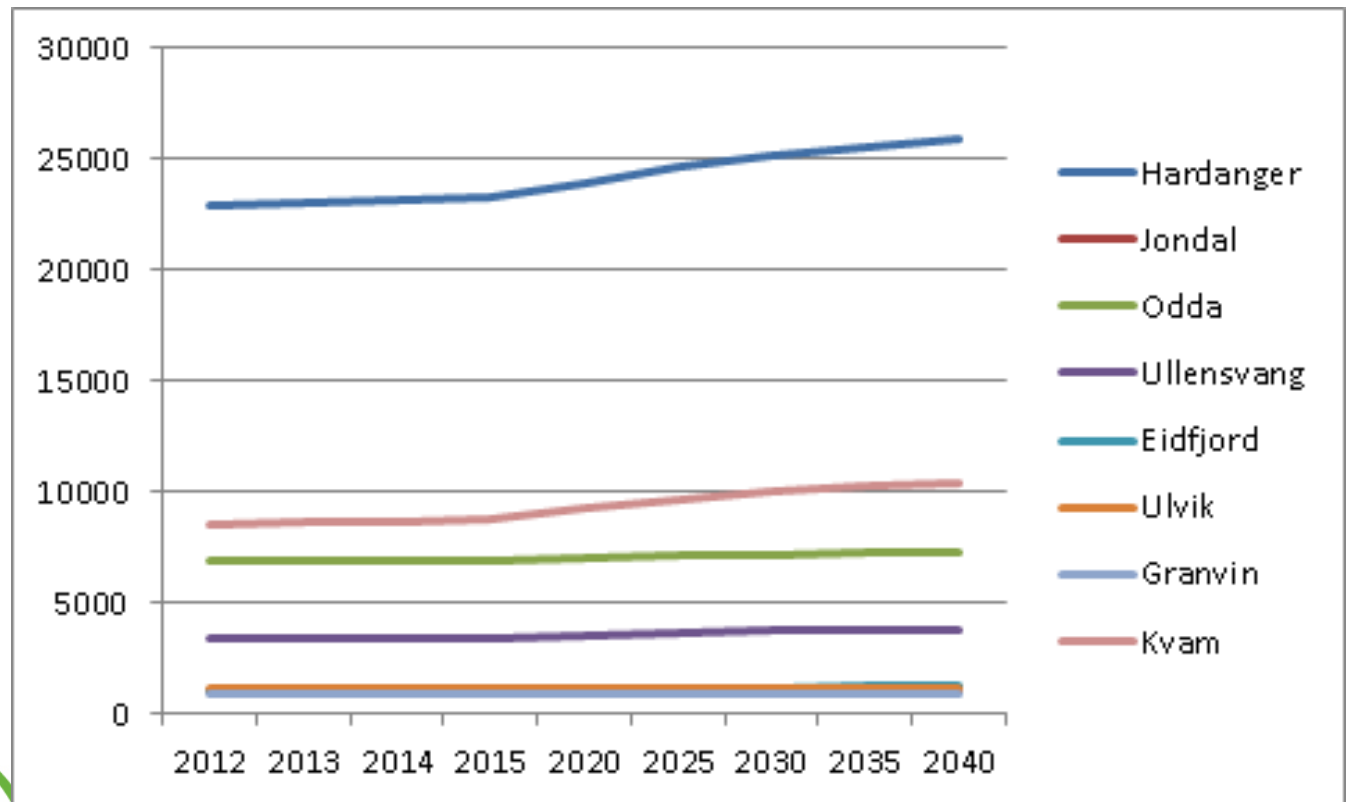
	Fødseloverskot	Nettoflytt	Folketilvekst
2001	-45	-205	-250
2002	-81	-186	-267
2003	-23	-138	-161
2004	-30	-135	-165
2005	-46	-231	-277
2006	-63	-164	-227
2007	-70	-34	-104
2008	-34	6	-28
2009	-79	180	101
2010	-52	91	39
2011	-68	98	30

Folketalsframskriving SSB 2012

År	2012	2013	2014	2015	2020	2025	2030	2035	2040
Hardanger	22927	23010	23104	23227	23911	24612	25181	25580	25873
Jondal	1050	1052	1052	1054	1062	1087	1105	1109	1106
Odda	6946	6923	6920	6923	7016	7107	7183	7224	7255
Ullensvang	3417	3430	3432	3451	3561	3652	3720	3769	3816
Eidfjord	957	966	985	1001	1063	1132	1186	1245	1288
Ulvik	1112	1118	1108	1106	1088	1085	1086	1094	1083
Granvin	923	924	917	915	911	898	896	888	882
Kvam	8522	8597	8690	8777	9210	9651	10005	10251	10443

Slik ser det ut no.

3 Strategiar for Flytt til Hardanger Fase 2

1. Attraktive bukommunar

2011 - 2013

2. Involvering og informasjon

2013 - 2015

3. Marknadsføring og rekruttering av tilflyttarar

2013 -2015

Strategi 1: Attraktive Bukommunar

1. Bustad: Sikre variert og tilstrekkeleg utval
2. Norsk kurs: Tilgang og nivå
3. Skaffa informasjon om tilflyttarar: AUD
4. Sosiale møtestadar: Inkludera
5. Omdøme arbeid: kommune / region
6. Førsteline – tenestetorg
7. Gode rutinar for tilflytting
8. Ja, det ordnar me

BUSTAD, 2011- 2013

1. Jan. – april 2011: Innleiande samtaler om samarbeid med Husbanken
2. Stor bustadkonferanse i mai 2011
3. Vedtak i Hardangerrådet om søknad til Husbanken, juli 2011
4. Bustadgruppe starta opp aug. 2011: Eigen bustadansvarleg i kommunen, utpeika av rådmannen
5. Samarbeid med Husbanken: Kompetanse og midlar til analyse av bustadmarknaden
6. Involvering Fylkeskommunen og Fylkesmannen i bustadgruppa

BUSTAD 2012 og 2013

7. Okt – des 2011: Definerings av analyse, gjennomføring ved Norut Alta
8. Kunngjøring av analyseresultat jan. 2012
9. Vedtak i alle kommune-/heradsstyre mars – april 2012 på oppstart av bustadpolitisk strategiplan
10. Stor bustadkonferanse i september 2012, i samarbeid med Husbanken.
11. Bustadgruppe har møte ca. 4 gonger i halvåret

BUSTAD 2012 og 2013

12. Kommunale bustadplanar og regional bustadoversikt skal vera slutført og vedtatt innan utgangen av mars 2013.
13. Temadag 7. mars 2013: Kommunane skal presentera kommunale bustadpolitiske strategiplanar og konkrete tiltak som skal gjennomførast for å betra bustadmarknaden. Regional bustadpolitisk strategiplan skal presenterast.

Innhold

Analyse av boligmarkedet i 7 enkeltkommuner

- Odda
- Ullensvang
- Eidfjord
- Ulvik
- Granvin
- Kvam
- Jondal

Analyser på tvers i regionen

Indikatorer

- Befolkningsutvikling
- Sysselsettingsutvikling
- Næringsliv
- Pendlingsrate
- Bo- og arbeidsmarked
- Boligmasse
- Grad av nybygging
- Antall omsetninger
- Omsetningsverdi
- Prisvekst
- Fritidsboliger
- Bruk av startlån

Fellestrekk

- Boligmasse: Mye eneboliger, unntak Odda
- Prisnivå: Litt over snittet for distriktskommuner
- Prisendring: God stigning
- Høy andel kommunale boliger
- Mangel på attraktive tomter
- Mangel på større utleieenheter
- Nye trekk: Leilighetskompleks

Hvilken rolle tar kommunen i boligpolitikken

- En aktiv eller passiv aktør?
- Politisk bevissthet, høyt opp på dagsorden?
- Forankring i annet planarbeid
- Videreføre gamle lovnader/hoppe på nye trender
- Slippe private aktører til

Kommunal økonomisk støtte som stimuleringsiltak

- Tilskudd og lån for å sette i stand bolig for utleie
- Tilskudd til kjøp av tomt
- Gratis tomt til bygging av utleiebygg
- Tilskudd til bygging på kommunal tomt
- Vurdering av treffsikkerhet, spissing
- Kommunal økonomi er avgjørende

Offentlig-privat samarbeid

- Ulike former for samarbeid
- Fokus på å ikke forfordele noen
- Noen kommuner har tatt en stor økonomisk risiko ved å involvere seg i leilighetsbygg

Ulike begrensninger på boligutviklingen

- Vanskelig å finne tilgjengelige arealer
  - Velger ikke alltid på øverste hylle
  - Private grunneiere
- Fysiske begrensninger
  - Ras, flom, bratte fjell, verna vassdrag, freda bygninger, kulturminner, støy, jordvern

Samferdselsprosjektenes betydning

- Optimisme rundt prosjektenes bidrag til
  - Tilflytting/attraktivitet
  - Tilgang til et større arbeidsmarked
- Kan føre til endringer i senterfunksjoner
  - Voss nærmere
  - Odda fjernere for Eidfjord/nærmere for Jondal
- Nye muligheter i tunnelens/bruas ende
- Men, pendling mer kostbart pga. avgifter

3 Strategiar for Flytt til Hardanger Fase 2

1. Attraktive bukommunar

2011 – 2013

Avslutta april 2013

Startar no Strategiane:

2. Involvering og informasjon

2013 - 2015

3. Marknadsføring og rekruttering av tilflyttarar

2013 -2015

”Ja, det ordnar meg”

Takk for meg.

www.flytttilhardanger.no